

Lessuggesties bij De Muizen

Over het boek

Op een middag zijn ze er opeens: de muizen. Fien ontdekt er wel tachtig achter de kliko. Dat is op zich al merkwaardig, maar het wordt nog vreemder als ze 's avonds tegen Fien beginnen te praten... Veel zeggen de muizen niet, alleen de woorden 'San Francisco' en 'Peru'. Dat is het begin van een bijzondere reis, helemaal naar Amerika. Een reis waarbij de muizen blijven opduiken. Ze lijken Fien aanwijzingen te geven, en als ze die volgt komt ze met haar meester, die verdacht veel op een indiaan lijkt, zelfs diep in de jungle terecht.

Over de auteur:

Lenneke Westera (Doesburg, 1962) speelde als kind dolgraag vogeltje: rennen en fladderen door velden waarin de grashalmen, de kamille en de zuring tot haar navel kwamen. Ze las en leest het liefst kinderboeken die de verbeeldingskracht van het kind tastbaar maken, en haar helemaal meenemen in de gevoelsrijke wereld van het kind. Ze studeerde Huishoudkunde in Den Haag, ging vaak naar Berlijn, kreeg een dochter en werkte in de zorg en in de paardenwereld. Af en toe publiceerde ze verhalen en gedichten in tijdschriften, zoals in het blad Mens en Gevoelens. In 2004 verscheen van haar Schaap en Geit, gevolgd door Vergeten in 2008. Sinds 2015 wijdt ze zich weer intensiever aan het schrijven. In februari 2018 verscheen De muizen, het verhaal van Fien, die opeens tachtig muizen in haar tuin tegenkomt en vanaf dat moment hele leuke, mooie, bijzondere dingen meemaakt.

Meer informatie:

<https://lennekewestera.nl/>

www.lemniscaat.nl

Lessuggesties bij de vakken:

Taal, Nederlands, aardrijkskunde, geschiedenis, handenarbeid, filosofie

Thema's:

Reizen, muizen, indianen, inheemse volkeren

Lessuggesties

Doelgroep:

De muizen is geschikt voor kinderen van 8 tot en met 12 jaar. Deze lessuggesties zijn bedoeld voor kinderen uit groep 5 tot en met 8

Tijdsinvestering:

Afhankelijk van de gekozen opdrachten variërend van één uur tot een lessencyclus van enkele lessen

Inleiding:

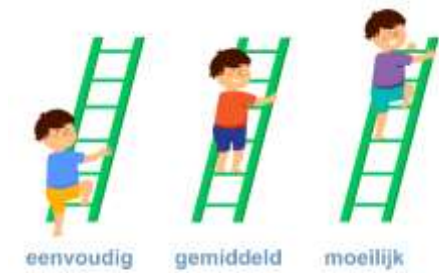
De muizen leent zich voor een licht filosofische inleiding. Zet uw leerlingen in een kring en vraag hen wie ze zijn. Niet met naam en toenaam, maar met karaktereigenschappen, dromen, wensen, woon-/ leefomgeving, afkomst, leeftijd enz. Vervolg het gesprek met de vraag: wanneer ben je het meest jezelf? Geef daarbij voorbeelden uit uw eigen leven of uw dagelijkse praktijk: het kind dat thuis druk is en levendig en op school heel stil en serieus. Of het kind dat op een voetbalveld niet te houden is en op school baldadig omdat het allemaal net een beetje te lastig voor hem of haar is. Waarom ben je op een bepaalde plaats of in aanwezigheid van bepaalde mensen anders dan op andere momenten? Is het erg om verschillende rollen te spelen? Waarom gebeurt het?

Verwijs nu naar het boek. Toon de omslag en verwijs naar het citaat aan de binnenkant: 'Ik ben stoer als ik mezelf ben'. Laat uw leerlingen hier even over nadenken en vraag dan of iemand kan verklaren wat hiermee bedoeld kan worden. Vertel nu dat *De muizen* een bijzonder boek is over een stoer meisje dat leert dat stoerheid van binnen zit en niet van buiten. En dat het dus ook zo kan zijn dat iemand die stoer lijkt dat van binnen helemaal niet is.

De hoofdpersoon van *De muizen* heet Fien. Zij maakt in het boek een supergeweldige reis door Amerika en later zelfs naar de Indianen in Peru. Tijdens haar reis ziet ze overal muizen. Wijze muizen. Die geven haar aanwijzingen die nogal geheimzinnig zijn. Vreemd genoeg kan Fien hen verstaan. Maar luistert Fien ook naar hen? En waarom zijn die muizen er eigenlijk?

Een bijzonder boek over een bijzondere reis waarin Fien ook zichzelf beter leert kennen.

Uitvoering:

Mogelijkheid 1: Leesverslag

Maak een leesverslag over *De muizen* met behulp van het drieslag-formulier dat als bijlage 3 is toegevoegd aan deze suggesties.

Mogelijkheid 2: Vragen bij een leestekst

Lees bladzijde 137 en 138 van het boek en beantwoord de volgende vragen.

Opdracht 1: Er staat: “Om ons heen fluisterden de statige bergen een geheime taal.” Wat zou hiermee kunnen worden bedoeld?

Opdracht 2: Beschrijf in ongeveer twintig woorden hoe “statige bergen” eruit zien. Je mag ze ook tekenen op een apart vel.

Opdracht 3: Lees de alinea: “Opeens zag ik...eeuwenoude indianenstad.” Beschrijf hoe Fien zich hier voelt. Je mag maximaal vijftientwintig woorden gebruiken.

Opdracht 4: Wat zou de kwast in het haar van Fien kunnen betekenen?

Opdracht 5: Zit er echt een jongen achter een muurtje? Antwoord met ja of nee en leg vervolgens je antwoord uit.

Mogelijkheid 3: Een dromenvanger maken

Bij een bezoek aan een Indianenstam hoort natuurlijk ook het maken van een dromenvanger. Er zijn verschillende mogelijkheden om dat te doen. Het ontwerp dat hier is gekozen, wordt uitgelegd in dit [filmpje](#). U heeft nodig: een wilgentak van ongeveer een meter (afhankelijk van de grootte van de dromenvanger), wol of katoendraad, kraaltjes, veertjes en/of andere versierselen,

een schaar, een mesje en een haaknaald. Wanneer u deze dromenvanger met jonge kinderen gaat maken, is het raadzaam de takken alvast van hun bast te ontdoen.

Mogelijkheid 4: Vragenspel

- Speel het vragenspel van schrijver Aidan Chambers. Dit spel is bedoeld om leesbevordering te stimuleren en uw leerlingen hun ervaringen met teksten - in dit geval met *De muizen* - te delen met hun klasgenoten. U kunt dit nadrukkelijk ook doen met een grotere groep leerlingen die verschillende boeken hebben gelezen. Uitleg over het spel en de materialen die erbij horen, vindt u onder deze [link](#). Check de vragen van het spel wel eerst op relevantie bij de gelezen boeken.

Mogelijkheid 5: Namen geven

De Hohépi's geven namen die iets zeggen over het karakter van iemand. Fien krijgt de naam Stoere Eland en Wieb de naam Zoekende Muis. Bedenk nu een steengoede naam voor jezelf. Je mag niet zomaar iets roepen of opschrijven, je moet zeker twintig woorden gebruiken om te vertellen waarom juist deze naam bij jou past. Probeer bij het bedenken niet alleen naar een eigenschap te kijken die je van buiten ziet of merkt, maar vooral ook naar een eigenschap die meer van binnen zit. Maak vervolgens een tekening die iets over jou zegt en plaats daar je 'Hohépi-naam' bij.

- Verwijs hierbij naar de inleiding waarbij het gaat om innerlijke eigenschappen en uiterlijke eigenschappen.

Mogelijkheid 6: Inheemse volkeren

Inheemse volkeren zijn volkeren die van oudsher wonen in een bepaald gebied. Denk aan de indianen van Amerika, of de Inuit (voorheen eskimo's) van Canada en Groenland. Soms leven deze volkeren afgescheiden van de westerse wereld die wij gewend zijn. Ze leven dan nog op de manier zoals ze dat eeuwenlang hebben gedaan. De Hohépi's uit het verhaal zijn zo'n inheems volk. Je gaat in deze opdracht andere inheemse volkeren opzoeken en op het kaartje hieronder aangeven waar ze ongeveer wonen.

- Bij deze opdracht kunt u wellicht de volgende [website](#) gebruiken.
- Onderstaande wereldkaart kunt u vergroten en liggend printen op A4 of A3 papier.

Opdracht:

Waar wonen de volgende inheemse volkeren? Zet hun letter op de juiste plaats op de kaart. Gebruik een atlas of zoek op internet.

- A: Sami
- B: Masaï
- C: Himba
- D: Maori
- E: Bosjesmannen
- F: Yanomami
- G: Pygmeeën
- H: Batak
- I: Matsés
- J: Khanty
- K: Inuit

- U kunt deze opdracht uitbreiden door uw leerlingen ook een muurkrant of een andere presentatie te laten maken over dit onderwerp waarin ze de volkeren aan de lezer voorstellen.

Mogelijkheid 7: Hollywood Walk of Fame

Fien gaat met haar moeder en haar broer naar de *Walk of Fame*. Dat is een straat in Hollywood (Amerika) waar beroemdheden een eigen stoeptegels krijgen. In de tegel staan hun naam en een ster. Onder de ster staat een symbooltje dat laat zien waarom de beroemdheid een ster is geworden. Vanwege de films die hij of zij heeft gemaakt? Vanwege een programma op de radio of de muziek? Zoek op internet of in boeken meer informatie over dit onderwerp.

Maak nu de Walk of Fame van jouw klas. Bedenk eerst symbooltjes, bijvoorbeeld voor de slimste leerling, de sportiefste, de creatiefste, de aardigste, de hulpvaardigste enz. en voer deze uit.

Neem nu een vel A-4 papier in een mooi kleurtje. Maak een zo groot mogelijke ster op het papier. Zet daar de naam van jezelf of een medeleerling in en plak (of teken) het symbooltje eronder.

In een schoollokaal is het niet handig om een Walk of Fame op de grond te plakken, daarom laten jullie de Walk of Fame over de muur lopen. Plak steeds twee of drie 'tegels' naast elkaar. Klaar.

- Een Walk of Fame kan ook goed gemaakt worden op het schoolplein. Geef uw leerlingen stoepkrijt en de opdracht een ster te ontwerpen voor een medeleerling. In plaats van een symbooltje kunt u hierbij kiezen voor een speciale kleur per eigenschap. Deze opdracht is ook leuk om te doen met groep acht, vlak voor ze de overstap maken naar het voortgezet onderwijs.

Mogelijkheid 8: Geschiedenis van de Inca's

De stad Machu Picchu, waar Fien en Wieb terechtkomen, is een eeuwenoude stad waar het volk de Inca's leefde. Wie waren die Inca's? Wanneer leefden ze? Wat deden ze? Hoe woonden ze? Waar leefden ze van? Zoek zoveel mogelijk weetjes over deze Inca's op en maak een muurkrant. Print of teken ook illustraties.

- Deze opdracht is zeer geschikt om uw leerlingen kennis te laten maken met de openbare bibliotheek. Neem uw leerlingen er mee naar toe en laat hen daar, onder andere, deze opdracht uitvoeren. Al doende, en met de nodige aanwijzingen van u en de bibliothecarissen, leren ze hoe een openbare bibliotheek werkt. In verband met beschikbare middelen is het natuurlijk zinnig om meerdere opdrachten met meerdere thema's te laten uitvoeren.
- Behalve een muurkrant kan de opdracht ook worden uitgevoerd in de vorm van een schriftelijk werkstuk, een groepsopdracht of een mondelinge presentatie.

Mogelijkheid 9: Kruiswoordpuzzel met de landen van Noord- en Zuid Amerika.

Maak de puzzel van bijlage 1 en leer spelenderwijs de landen van Noord- en Zuid-Amerika.

- U kunt deze opdracht uitbreiden door uw leerlingen de gevonden landen te laten splitsen in landen van Noord- of Zuid-Amerika, ze op een topografische kaart te laten aantekenen, enz.
- Sommige soevereine landen zijn hierbij weggelaten. Het gaat om: De Dominicaanse Republiek, Saint Kitts en Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent en de Grenadines, Trinidad en Tobago. De namen van Costa Rica en Bahama's zijn aaneen geschreven.

Mogelijkheid 10: Cupcakes maken

De vriendin van Fien bakt graag Cupcakes. Dat gaan jullie ook doen. Vraag eerst je ouders en/of je juf/meester om toestemming en om hulp. Zoek dan recepten van verschillende soorten Cupcakes, bijvoorbeeld op internet. Verzamel vervolgens de *ingrediënten* (alles wat in het beslag hoort) en maak er genoeg om uit te delen.

Let op: lees de recepten goed en volg de beschrijving nauwkeurig.

- Wanneer u deze opdracht zelfstandig of gedeeltelijk zelfstandig laat uitvoeren, krijgt hij een hogere moeilijkheidsgraad

Mogelijkheid 11: Een protest-muurschildering maken

Op bladzijde 116 en 117 maken Fien en Wieb een muurschildering. Dat ga jij ook doen. Maar wel één bij een onderdeel van je eigen leven (thuis, op school, in je dorp of stad) dat aan verbetering toe is. Het wordt dus een *protest muurschildering*. Maar omdat je in Nederland niet zomaar op een muur mag schilderen, nemen we een vel papier als ondergrond.

Stap 1: Bedenk eerst een onderwerp waarvan je vindt dat het beter kan. Bijvoorbeeld: minder huiswerk, een voetbalveld in de buurt, minder snoep in de supermarkt, een opknapbeurt voor je klaslokaal.

Stap 2: Maak op een groot vel papier een schildering waarbij je ook woorden mag zetten/tekenen om zaken duidelijk te maken. Let op: iedereen die de tekening ziet, moet direct zien wat je wilt bereiken of waar je tegen protesteert.

Stap 3: Teken het hele vel vol en zoek er een goeie opvallende plek aan een muur voor. Kies daarvoor je eigen klaslokaal of de school (vragen aan je juf of meester!), of

een muur bij jouw thuis. Ga er eventueel een tijdje zelf naast staan om vragen te beantwoorden van mensen die nieuwsgierig zijn naar jouw *protest muurschildering*. Je moet natuurlijk wel kunnen uitleggen waarom je protesteert. Succes!

Tip: stuur een foto van je *protest muurschildering* naar info@lesmaker.nl

- Deze opdracht kan heel goed in een groepje worden uitgevoerd. Belangrijk is dat uw leerlingen kunnen motiveren welk onderwerp ze willen veranderen en ook een geldige reden daarvoor kunnen aangeven.

Mogelijkheid 12: armbandje vlechten

Vlecht een vriendschapsbandje. Je kunt hem voor jezelf maken (maar vraag dan wel iemand om je te helpen meten en knopen) of er een ander mee verrassen. Hier kun je zien hoe je het [aanpakt](#). Veel succes!

Afsluiting:

Laat de eindproducten door de leerlingen in de klas presenteren of maak er een tentoonstelling van die u bijvoorbeeld tijdens een ouderavond kunt tonen of een semipermanente plaats op uw school kunt geven. Het is ook leuk om (één van uw) leerlingen een stukje over het project *De muizen* te laten schrijven voor uw schoolkrant.

Landen van Noord- en Zuid-Amerika

X J X A T R I N I D A D A C O B X Y Y X
B D A O C B O C T C J S L F N X F A A F
E A E M X I O R B J H Q A S U O D U U G
L O O D A L R E R A Z C M R F A O G G C
I P X C O I M A A O R C E O U K M U A W
Z D E M I A C C T A D B T G P D E R R B
E H B A N X A A U S J A A V D T N U A R
Ë I N I T N E G R A O R U D H U I O P A
A I R K A O I M M E A C G C O U C C H Z
Q U X D G T H E O C I H H A E S A H A I
S O A A N A R A I V I L O B B B G I M L
F P B A I I S N C O V E N E Z U E L A I
I O N T K X R O D A V L A S M R C I N Ë
T T I A G R E N A D A N A Y U G U L A G
B A H A M A S A A A B D U R E P D H P P

AMERIKA

BAHAMA's

BOLIVIA

CHILI

CUBA

GRENADA

HAITI

MEXICO

PARAGUAY

SURINAME

URUGUAY

ANTIGUA

BARBADOS

BRAZILIË

COLOMBIA

DOMENICA

GUATEMALA

HONDURAS

NICARAGUA

PERU

TOBAGO

VENEZUELA

ARGENTINIË

BELIZE

CANADA

COSTA RICA

ECUADOR

GUYANA

JAMAICA

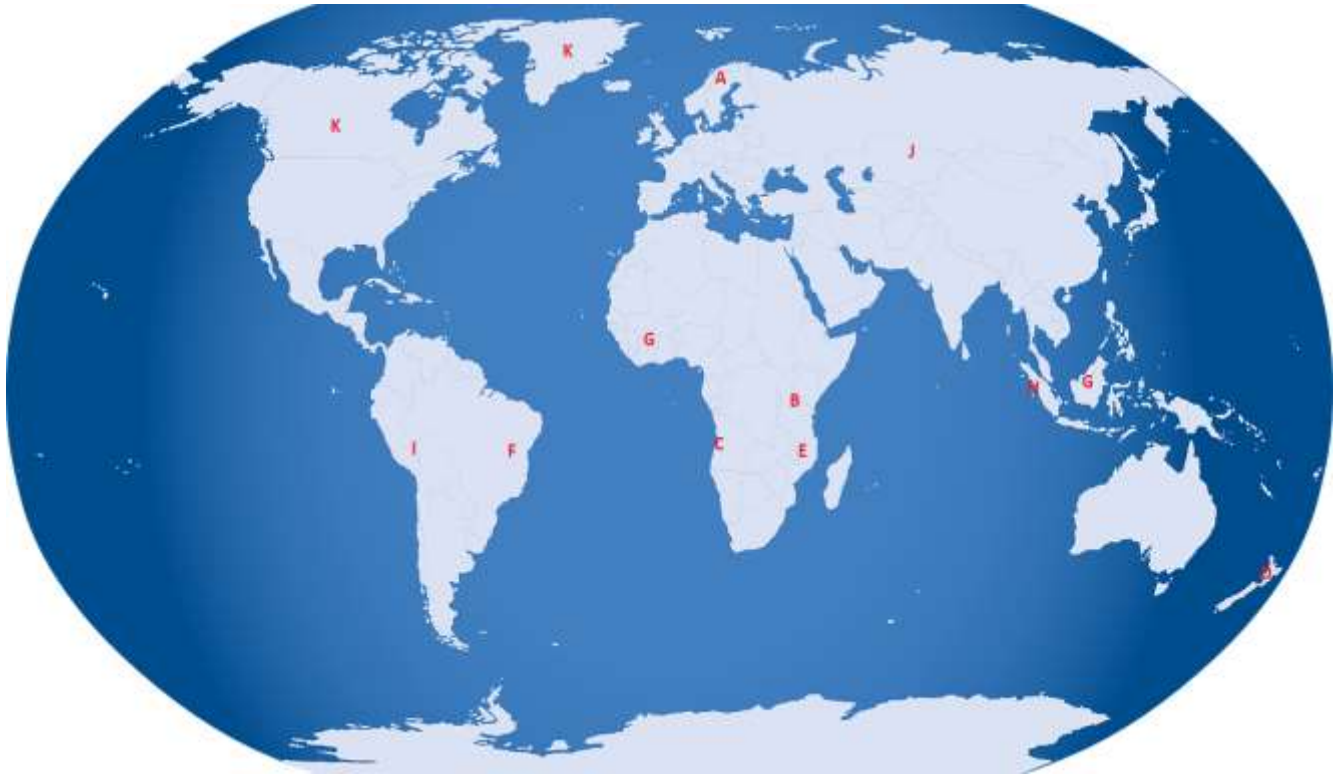
PANAMA

SALVADOR

TRINIDAD

Bijlage 2:

Antwoorden bij de opdracht *Inheemse volkeren*

- A: Sami - Noorwegen, Zweden, Finland
- B: Masai - Kenia, Tanzania
- C: Himba - Namibië
- D: Maori - Nieuw Zeeland
- E: Bosjesmannen - Namibië
- F: Yanomami - Brazilië, Venezuela
- G: Pygmeeën - Verschillende landen van Afrika en Azië
- H: Batak - Indonesië
- I: Matsés - Peru , Brazilië
- J: Khanty - Rusland
- K: Inuit – Groenland, Canada

5) De titel van het boek is goed / niet goed gekozen omdat:

6) Hoe vind je het boek?

- leuk
- spannend
- grappig
- saai
- anders:
- droevig
- makkelijk
- moeilijk

7) Eén ding dat ik over het boek wil zeggen:

8) Het boek krijgt van mij:

